Devlet Nüshası

— 8. Haziran 1956

CAM-İŞ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare eden
Mes'ul Müdür:
HÜSEYİN KARA

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI: 43 - 1 Haziran 1956 | Her ayın 1 inde çıkar | Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul | Fiatı: 10 Kuruş

Grev Kanunlarımız

Prof. Dr. Ferit H. Saymen

Son günlerde memleketimizde grev hakkının tanınması yolunda bir münakaşadır gidiyor. Bu mesele, bütün demokrat memleketlerde bugün halledilmiş ve çalışma hürriyetinin bir neticesi olarak, kanunlar ile tanzim edilmiş bulunuyor.

Hattâ, bazı yeni anayasalar, grev hakkını anayasanın teminatı altına alarak, vatandaşın tabii hakları olarak bunu kabul etmişlerdir.

Artık grev hakkının tanınması veya tanınmaması münakaşa edilmiyor, sadece bu hakkın çalışma hürriyetini ve akit yapma serbestisini zedelemeden, ne tarzda tanzim edilmesi lâzım geldiği etüd olunuyor. Bir taraftan da grevin şu veya bu yolda tanzimi meselesi işçi muhitleri ile hükûmet ve idare makamları arasında tartışılıyor.

Bu bakımdan memleketimiz biraz yaya kalmıştır. Bunun iktisadi ve hukuki sebepleri yok değildir. Ezcümle Ceza Kanunumuzun 201 inci maddesi, İş Kanunumuzun 72 nci maddesi, Memurin Kanununun 65 inci maddesi, grevi yasak etmişlerdir. Bütün münakaşa ve mücadeleler bu hükümler etrafında cereyan etmektedir.

Bunların kaldırılarak işçiye grev hakkının (ve bunun tam karşılığı olan işverene de lokavt hakkının) tanınması, politik bir mesele idi. Filhakika, tek parti zamanında C.H.P. programında grev (ve lokavt) ın yasak edileceği ilân edilmişti. 1936 da bu umde İş Kanununa intikal etti ve grev, kanunen hukuk dısı edildi. Bundan sonra, mezkûr parti programlarında grev yasağı yer almadı.

Demokrasi hareketi başlayınca, kurulan partiler ve bunların başında Demokrat Parti, grev hakkını kabul etti. 1953 de C.H.P. de bu hakkı kabul ederek, eski akidesini değiştirdi. Diğer partiler, bu meyanda siyasi hayata katılanlar arasında en genci olan Hürriyet Partisi de grev hakkını kabul etmiş bulunuyor.

Bu cihetle denebilir ki, grev hakkının tanınması veya tanınmaması meselesi artık siyasi bir mesele olmaktan çıkmış ve partilerin belli başlıları bu hususta birleşmişlerdir.

O halde, kanuni takyitleri kaldırmakta iktisadi mâniler ve mahzurlar mı vardır? Bu gibi mahzurlar yoksa, mevzuat neden tâdil edilmiyor? Varsa, partiler, bu mânilere rağmen, grevi kanunlaştırmak yolunu nasıl tutuyorlar?

Ben, şurasını ehemmiyetle belirtmek isterim ki, umumiyetle kabul olunduğu gibi, Türkiye'de grev mutlak olarak yasak değildir.

Şöyle ki:

a) Ceza Kanununun yasak ettiği grev, cebir ve şiddet, yahut tehdit ile çalışma şartlarının değiştirilmesini kabul ettirmeğe kıyam etmektir. Bir iş terki veya tatili, sükûnetle, zor kullanılmadan, tahribe kalkışmadan yapılırsa, Ceza Kanununun şümulüne girmez.

b) İş Kanunu da grevi 72 nci maddede yasak etmiş olmakla beraber, 73 üncü maddesinde, grev fiilinin meydana gelmesi için ne gibi şartların bir araya gelmesi icap ettiğini, yâni grevin unsurlarını saymıştır. Bu itibarla, işbu unsurlardan birisi bulunmazsa, grev yoktur ve iş tatili hiç bir cezaî müeyyide ile karşılaşamaz. Temyiz mahkemesinin bazı kararları da bu mütaleayı teyid etmiş bulunuyor.

c) İş Kanunundaki grev yasağı sadece İş Kanununun tatbik edildiği iş yerleri için bahis mevzuudur. (İş Kanunu Madde: 2). İş Kanununun sarahatle şümulü dışında bulundurduğu bazı iş kollarında, 72 ve 73 üncü maddelerdeki yasaklar cari olamaz. Ezcümle ziraat işleri, hava nakliyatı işleri (burada çalışan memurlar değil, sadece işçiler bahis mevzuudur), deniz nakliyatı işleri,

(Devamı 3. sayfada)

Yeni hazırlanan kanun tasarısı hakkında Çalışma Vekilimizin beyanatı

Ankara, — Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan, hazırlanmış ve hazırlanmakta bulunan kanun tasarıları hakkında «Gece Postası» na hususi bir beyanat verdi. Vekil, çalışma hayatını düzenliyecek mevzuatı yeni baştan incelediklerini ve Teşkilât Kanununda yeni mühim hükümlere yer verildiğini bildirdikten sonra işçilerin sigorta bakımından vaki birçok şikâyetlerini önliyecek ve işçiye henüz üzerinde durmadığı birçok hakları da bahsedecek yeni yeni tasarılar hazırladıklarını ifade etti. Mümtaz Tarhan yeni tasarılar hakkında yeni açıklamalar yaparak şunları bildirdi:

«— İhtiyarlık Sigortası Kanununda isçi lehine mühim değişiklikler yaptık. Hazırladığımız tasarı vekâletlere sunulmuştur. Tasarı henüz kesin şeklini almamış olmakla beraber Çalışma Vekâleti olarak görüşümüz şudur: İhtiyarlık Sigortasının 5 inci maddesine göre ihtiyarlık aylığından faydalanmak için en az 25 yıldanberi sigortalı bulunmak lâzımdır. Biz bu müddeti 10 yıla indirdik. En az 5000 günlük ihtiyarlık sigortası primi ödemiş olmak şartını 3000 iş gününe, çalışma gücünün en az yüzde 75 ini kaybetmiş, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak şartını da 5 yıla indirdik. Her yıl için ortalama olarak en az 200 günlük ihtiyarlık sigortası primi ödemiş olmak şartını da 150 güne indirdik. Toptan ödemelerde de yeni haklar tanıdık. Evvelce çalışma gücünün yüzde 75 ini kaybeden sigortalılara müracaat tarihlerine kadar ödemiş oldukları ihtiyarlık sigortası primi tutarı ödenecekti. Bu miktarı çalışma gücünün 3 de 2 si olarak değiştiriyoruz. Sigortalının ölümü halinde toptan ödenecek miktarın yarısı karısına verilirdi. Bu miktarı yüzde 60 a çıkarıyoruz.

İhtiyarlık Sigortasından aylık alan veya aylık bağlanmasına hak kazanmış durumda bulunan sigortalının ölümü halinde dul eşine kocasına ait aylığın yüzde 40 na eşit aylık bağlanıyordu. Bu miktarı yüzde 50 ye çıkarıyoruz. 60 yaşını dolduran ve bir işde çalışan sigortalıya verilecek aylığı yüzde 1 nisbetinde arttıracağız. 60 yaşını doldurup da ihtiyarlık aylığı hak etmiyenlere birikmiş ihtiyarlık primini toptan ödeyeceğiz.

Hazırladığımız bir başka tasarı ile ölüm sigortasını ihdas ediyoruz. Malûliyet veya ihtiyarlık aylığı alırken vefat eden veya 15 yıl sigorta primi ödeyen bir işçinin kanunî hak sahiplerine aylık bağlanacaktır. Bu miktar işçinin almakta olduğu

(Devamı 2. sayfada)

An'anevî kuzu bayramımız yapıldı

Kuzu Bayramından bir görünüş

Tekaüdler Futbol Takımı

Müessesemiz, bütün mensuplarına her yıl vermekte olduğu kuzu ziyafeti dolayısile bu yılda 27 mayıs pazar günü Başabahçe tarihî Sultaniye çayırında Kuzu Bayramını tertip etmiş ve bütün mensuplarına güzel bir gün geçirtmiştir.

An'anevi haline gelen müessesemiz ailevî toplantısı, işveren ve işçi münasebetlerine her yıl daha iyi bir a-

(Devamı 2 de)

Cibali Şubemizin kongresi yapıldı

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasına bağlı Cibali Şubemziin Kongresi, 6 mayıs 1956 pazar günü Unkapanı Gençlik Lokalinde yapılmıştır.

Kongre Başkanlığına Nevzat Şeker seçildikten sonra şube baskanı Sait Buz faaliyet raporunu okudu. Raporda Akortlara ve yevmiyelere % 10 zam alındığı, işçilere işçi elbisesi temin edildiği, merkez sendikanın şube ile lâiki ile alâkadar olmadığı zikrediliyordu. Raporun okunmasından sonra hesap blânçolarını Hayri Çabukel okumuştur.

Hesap tetkik komisyonunun seçiminden sonra tenkid ve dileklere geçildi.

Delegelerden Yaşar Büyüktürk, Ahmet Kalkan, Ahmet Yörük, Mehmet Çankaya, İhsan Oflu söz aldı. Hemen konuşan bütün delegeler, primlerinin verilmediğini, ikinci nev'i mallarının parasını alamadıklarını, teknik hataların ustalara yüklendiğini bu yüzden mağdur olduklarını, bugünkü hayat şartları karşısında geçinemediklerini, zam istediklerini belirttikten sonra işveren vekilleri İbrahim Yılmazdan ve İslâm Şaylandan acı acı şikâyette bulundular.

Bu işveren vekilleri, bizlere köle muamelesi yapıyor, kanun bu demir kapıdan girmez diyorlar. İşyerinden tensikat ettikleri arkadaşlarımızın kıdem tazminatlarının verilmesinde müşkülât çıkarıyorlar, tensikat yaptıkları işçilerin yerine yeni işçi almaktadırlar, böylelikle bizlerin istikbali karanlıklar içinde kalmaktadır, dediler ve bir çok dileklerde bulundular.

Tenkidlerden sonra Başkan Sait Buz, konuşmaları cevaplandırdı. Müteakiben Merkez Sendikası Başkanı Lütfi Ak bir konuşma yaparak kendilerile daha yakından alâkalanacaklarını belirttikten sonra Sendikalar Birliği Sekreteri Cemil Gider Sendikacılık mevzuunda bir konuşma yaptı ve seçimlere geçildi.

Yapılan seçimlerin neticesi:

Başkanlığa Sait Boz, Başkan Vekiliğine İhsan Ofluoğlu, Sekreterliğe Ahmet Yörük, mutemetliğe Hayri Çabukel, âzalığa Kadir Yılmaz seçilmişlerdir.

MEVLİD

Fabrikamız mensuplarından vefat edenlerin ve aziz şehitlerimizin ruhlarına 20.5.1956 pazar günü İncirköy Camiinde Mevlid-i Şerif okutturulmuştur.

Tanınmış mevlidanlar tarafından kıraat ettirilen mevlid, memur, işçi ve Paşabahçeliler tarafından vecd içinde dinlenmiştir.

Mevlid, Sendikamız ve Müessesemiz tarafından kıraat ettirilmiştir.

Sendikalar birliği kongresi yapıldı

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Kongresi, 28 - 29 nisan 1956 tarihlerinde Spor ve Sergi Sarayında yapıldı.

Kongre İstiklâl Marşı ile açıldı. Yapılan yoklamada 538 delegenin kongreye iştirak ettiği tesbit edilerek Riyaset Divanı seçimine geçildi. Kongre Divanı başkanlığına ekseriyetle Bahir Ersoy seçildikten sonra evvelâ ruznamename gereğince Birliğin, 8 ağustos 1952 de yaptığı kongrede alınan Türk - İş'e iltihak kararı, Vekâletçe usulsüz görüldüğünden tashihi istendi. Böylece, tekrar iltihak kararı reye sunuldu. O anda mevcut bulunan 494 delegenin ihtilâfı ile iltihak kararı kabul edildi.

(Devamı 3. sayfada)

Sendikacı yetiştirme seminerinin beşincisi Paşabahçede açıldı

İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından organize edilen, Sendikacı Yetiştirme Seminerinin beşincisi Paşabahçe, İnhisarlar İspirto Fabrikası lokalinde 24.5.1956 perşembe günü saat 17.30 da bizzat İş ve İşçi Bulma Kurumu İstanbul Şubesi Müdürü Dr. Ekmel Zadil, tarafından açıldı.

Seminerin gaye ve faydasını izah eden Dr. Ekmel bey, ilk dersinde sendikacılık nasıl doğdu, sebeplerini ve safhalarını anlattıktan sonra, İngiltere sendikacılığı hakkında bir konuşma yaptı.

Seminer her gün saat 17 de başlayıp 2 saat devam etmektedir. Altı ay devam edecek seminere Anadolu yakası işyerlerinden işçiler iştirak etmektedir.

İşyerimizden de sendikamız tarafından tesbit edilen aşağıdaki arkadaşlarımız bu seminere iştirak etmektedirler:

Hasan Özkahraman, Ali Akın, Cemal Altınay, Hasan Acar, Mümin Sezer, İsmail Soysal, Bekir Gülürcü, Hayri Akgül, Cemal Gök, Yusuf Görmüş, Seyfi Özkan, Tahsin Yıldırım ve Hüseyin Kara.

Tekrar Başkanlığa seçilen Seyfi Demirsoy

Hammamûllerde taş ve sebepleri

Yazan: Recai Oğuz

İlmî terimlerden mümkün olduğu kadar uzak bir yazı serisi vücude getirebilmek için bazı teşbihler yapmak mecburiyetinde kalıyorum. Gayem anlatmağa çalıştığım mevzuları, daha geniş bir okuyucu kitlesine sunabilmektir.

Mevzumuz taş olduğuna göre aklımıza gelen ilk şey tuğlalar oluyor. Bunların aslını ve mazisini kaleme almak ayrı bir mevzu teşkil ederse de biz burada birkaç kelime ile iktifa edeceğiz.

Asırlar boyunca aşınıp bazı kimyevî deyişliklere uğradıktan sonra kum ve kil halini almış olan tabiat ürünleri, aslında koca kaya parçalarının birer unsurlarıydılar. Daimî surette değişen coğrafî şartlar onları parçaladı, kırdı, ufaladı, sürükleyip aşındırdı. Nihayet kil veya kum şeklinde karşımıza çıkardı.

Sanayiî ve ilim ilerledikçe lüzum hissedilen ihtiyaçlar sağlayabilmek gayesiyle yeni imkânlar arandı. Çam fırınlarımızın imali için ucuz dayanıklı ve yüksek hararetlerde zor deforme olan mamuller yapabilmek lüzumu hissedildi. Böylece iptidaî maddesi taş ve kayalardan başka bir şey olmıyan tuğlalar, sayısız imkânsızlıklar giderildikten sonra imal edilebildi. Bugünkü teknik gelişmelerde tuğlanın payı pek büyüktür.

Tabiatın âfet halindeki fırtına ve selleri, devamlı suretteki sıcaklık değişmeleri nasıl ki kayalarımızı param-parça ediyor, fırınlarımızdaki gaz akıntıları, her an hareket halinde olan cam eriyor ve suhunet değişmeleri tuğlalarımızda aynı tesiri yapıyorlar. Fırın taşlarının teşekkülüne sebep olan faktörler pek çoktur. Biz burada yalnız dört tanesinin izahını yapabileceğiz.

1) GAZLER: Gazojenlerden fırınlara akan yanıcı gazler, fırın içerisinde yandıktan sonra bacalar vasıtasiyle havaya terkedilirler. Yanma neticesi teşekkül eden su buharı ve karbon di oksit tuğlaları aşındıran yegâne varlık oluyorlar. Bilhassa karbondioksidin 1600 derecedeki aşındırıcı ve eritici tesiri çok fazladır. Silis tuğlaları üzerine çözücü olarak tesir eder. İnce yarık ve çatlaklara nüfuz ederek, kemirici tesirini icra eder.

2) TEMPARATÜR DEĞİŞMELERİ: Tuğlaların da sıcaklıkla değişen bir genişleme indeksleri mevcuttur. Sıcakta fazla gevşeyen tuğlalar bilâhare soğuyunca gerginleşirler. Bu cebri deformasyon tuğlaların çatlayıp ufalanmasına sebep olur.

3) MADEN: Fırın tuğlalariyle temas eden cam eriyiği daimî bir aşındırmağa vesile olur. Hararetin düşmesiyle tuğla yüzeylerinde donan maden ona iyice yapışır ve kaynaşır. Bilâhere sıcaklığın yükselmesiyle tekrar erir. Fakat bu defa tuğladan koparmağa muvaffak olduğu silis taşlariyle madene geçer.

4) KOMPAZİSYONUN TESİRİ: Fırınlara kompozisyon ilâve edilmesi anında baraja tesadüf edip gaz akınının tesiriyle savrulan soda, kalker v.s. maddeler fırın kemerlerine ve maden geçit yerlerine yapışarak eri mekte ve oralarda kısmî bir terkip değişikliğine sebep olmaktadırlar. Sonra da erittikleri silisli cisimlerle damlalar halinde niş kenarlarından, fırın tavan ve duvarlarından maden akmaktadırlar. Nihayet bu damlalar maden içerisinde donmakta, tuğlalardan çözmeğe muvaffak olduğu maddenin cinsine göre ya açık sarı, yeşilimsi sarı veya kar gibi beyaz taşları meydana getirmektedirler.

Ahlâk Köşesi

Ahlâka dair

Recep Şen

«İki günlük terakkisi bir birine müsavi olan ziyandadır.»

★

«Plân ve program dahilinde o kadar çalış ki, düşmanından her hususta ilerle, onu satın almak için zengin ol.»

★

«Büyüğünü küçüğünü iyi bil ki, onlar da seni bilsin.»

★

«İnsanların birbiriyle olan münasebeti, vücudündeki âzalarının münasebeti gibidir. Nasıl ki sol el, sağ elin fevkalâdeliğinden, sol ayak da, sağ ayağınkinden, haset, ve çekememezlik duymuyorsa, insanlar da yekdiğerinin fevkalâdeliğinden haset duymayıp, bilhassa iftihar etmelidir.»

★

Sevgili okuyucularım, geçen sayımızda gene bu mevzuda bir yazımız vardı. Bu yazıda Ahlâkın hayattaki önemini belirtmiştik. İyi bir ahlâk'a sahip olmak için iyi bir terbiyeciye ihtiyaç olduğunu, maddî terbiye yanında mânevî terbiyeden de Allah korkusu ve sevgisini, terbiye olacak kimseye aşılamak icap ettiğini anlatmıştık. Mevzuumuz daha ziyade bir dinî mevzu olmadığından, fikirlerimize destek olarak, dinî hiç bir hüküm göstermedik. Yalnız, garp âleminin iki büyük mütefekkirinin bu hususu destekler mahiyette olan sözlerini naklettik. Mevzuun ehemmiyeti bakımından gayem, bu hususun değil müslümanlarca, hıristiyan âlimler tarafından da benimsenmiş olmasını tebarüz ettirmektir.

Yalnız burada akla bir sual gelebilir.. Hem Allah sevgisi hem de korkusu. Bunların ikisi bir yerde yaşayabilir mi? Böyle birşey düşünen olursa, cevaben ona deriz ki, insan sevdiği bir kimsenin istemediği bir şeyi yapamaz. Hem, Allah sevgisi ve korkusu bizim bildiğimiz sevgiye ve korkuya benzer mi? Onun korkusu bir hunhar padişahın, bir zalim kralın korkusuna benzemez. Sevgisi de bizim bildiğimiz nefsanî bir sevgi değildir. Bunların ikisi sadece, insanın içinde, Allahın yapmak ve yapmamak hususunda olan huzurlu ve neş'eli bir hissinden ibarettir.

Gazetemiz sütunlarının kifayetsizliğinden ötürü, geçen sayıda yazamadığımız bir tarihî misâlî naklediyoruz. Dikkatle okunacak olursa, içinde Allah korkusu olan bir kimsenin ne şekil hareket edeceği kolaylıkla anlaşılır. Burada geçen sayıda geri kalan misâl yazılacak. Şimdi Allahtan korkan insanın ne kadar titiz hareket ettiğini anladık. Bir de, Allahı seven insanın nasıl hareket ettiğini anlayalım. Malûm ya!.. Yüksek bir yere çıkmak için merdivenin basamağına basmak lâzımdır. Misâllerde hâdiseleri ispat etmek için birer basamak sayılır. Bunu da bir misâlle izah edeceğiz. Dünyada adalet hususunda kılı kırk yaran Hz. Ömer'in ordusundan, bir harpte iki asker esir düşüyor. Esirleri düşman ordusu kumandanı yanına çağırıp ifadelerini aldıktan sonra, bir emirle bunların kaynar zeytinyağı kazanında yakılmalarını emreder. Kazan kaynatılır. Esirler birer birer kazana atılmak üzere meydana alınır. Evvelâ birisi çok büyük bir feryat içinde kazana atılır. Sıra ötekine gelince, o da aksine büyük bir neş'e, sevinç içinde kendiliğinden kazanın yanına gider. Etraftakiler hayret içinde kalırlar. Kendisine sorarlar sen aklını mı kaybettin? Yoksa nedir sende bu hal? Esir cevaben der ki, bugün benim en mesut ve bahtiyar günümdür. Çünkü bu anda en sevdiğim yaradanıma kavuşacağım. Bu vaziyeti kumandana rapor ederler ve yanına çağırır tekrar ifade alır, ona da aynı şeyi söyler. Bu vaziyet karşısında kumandan ikinci bir emirle böyle sadık insanın yakılması değil, saklanması lâzımdır, diyerek bir odaya koydurttu. Bu hâdise her tarafta yayılmıştı. Merak edenler görmek istiyenler çoğalmıştı. Kumandanın da, gayet hasna müstesna, çok güzel kızı vardı. O da merak etmiş, gece yatağından kalkarak esirin yanına gider ona, ben senin güzel ahlâkına ve sadıkaneliğine hayran oldum. Sana âşık oldum. Ben seni ve dinini kabul ettim. Gel seninle beraber kaçalım. Ve sizin orduya iltihak edelim. Hz. Ömerin disiplini ve terbiyesi ile yetişen bu asker, zaten böyle birşey arıyordu. Hemen oradan kaçarak doğruca orduya Ömere iltihak ederler. Hz. Ömer kendilerini büyük bir muhabbet ve sevgi ile karşılar, ve bağrına basar. Bu misâl, sade bir gönül alıcı sözlerden ibaret değildir. Dikkat edilirse içinde incelik pek çoktur. 1 Allahı seven insanın ölümden kurtulması, 2. Bir hıristiyan kızın müslüman olması, 3. Bu kız, bir düşman ordusu kumandanının kızı olduğundan ondan bir çok askerî sırların alınması. İşte bu canlı misâller mevzuumuzu epey aydınlatmış oldu, zannediyorum. 20. Asrın sayılı içtimaiyatçılarından meşhur (Bernard Şav) diyor ki asrın 1900 hitamından sonra İngiltere İmparatorluğunun reform olmuş Muhamed dinini kabul edeceğini inanırım. Bu söz her gün mânasını biraz daha tahakkuk ettirmektedir. Alemi hıristiyanlık âlemi müslümanlığa borçlu olduğu için son yarım asır içinde hıristiyandan müslümanlığa dönen insanların sayısı, binleri çok aşmıştır.

Buna mukabil, müslüman

(Devamı 3 de)

İstanbulun zaptının 503. yıldönümü münasebetile

Bir devri kapayıp yeni bir devir açan Fatih Sultan Mehmet, iki gün önce 53 günlük bir muhasaradan sonra «Allah Allah!..» sesleri arasında yapılan son bir hücumla İstanbulu almış ve zaferlerle dolu Türk tarihine altın harflerle yazılı yeni bir sayfa daha ilâve etmiştir.

Kasova meydan muharebesi sonunda Miloş Miloviç isimli bir Sırplı tarafından şehit düşürülen harbin muzaffer kumandanı Murat Hüdavendiğarın yerine Manisadan acele olarak getirtilen 2. Mehmet tahta çıkışının hemen akabinde cedlerinin muhasara edip almıya muvaffak olamadığı köhne Bizansın tarihi başşehrini zabtı zihnine yerleştirmişti.

Derin hendeklerle çevrili ve muazzam surlarla kaplı Bizansın zabtı ise hıristiyan âleminin havsalasının almadığı bir meseleydi.

21 yaşındaki genç Padişah Edirnede bütün ordu ileri gelenleriyle yaptığı bir toplantıda «Ya Bizans beni veya ben Bizansı alacağım» diyerek katî kararını bildirdi. Sadrazam Halil Paşa müstesna karar ittifakla tasvip edildi.

Gene Padişah ilk iş olarak Çanakkale Boğazını kesmek için müteaddit kaleler yaptırdı ve Türk işçisinin alın teri ve san'at eseri döktüğü topları buralara yerleştirdi. Gelibolu tersanelerinde gece gündüz çalışan işçi ve ustaların gayretiyle kısa bir zamanda bir donanma meydana getirerek Baltacıoğlunun emrine verdi ve kendisini Derya Paşalığına getirdi.

Karadenizden gelecek her türlü yardıma mâni olmak gayesiyle ceddi Yıldırım Beyazıd'ın inşa ettirdiği Anadoluhisarının tam karşısına 4 ay gibi kısa bir zamanda ondan daha muazzam ikinci bir kale yaptırdı. Bizanstan kaçırttığı Macar Urban ile Üveys Paşaya o zamana kadar görülmemiş büyüklükte toplar döktürdü. Bunların yapılışına da gece gündüz at üstünde dolaşarak bizzat kendisi nezaret etti.

Her şey hazırlanmış ve hareket saati gelmişti. 200 bin kişilik muazzam Türk ordusu bir aylık bir yürüyüşten sonra İstanbul kapılarına dayandı. 150 çift mandanın çekerek üç ayda getirdiği büyük toplar derhal askerle birlikte mevzilere sokulunca muhasara Fiilen başlamış oldu.

53 gün sonra Fatih ünvanını alacak olan 2. Mehmedin İmparator Kostantin nezdinde şehrin teslimi hususunda yaptığı teklif reddedildi. Bilâhare İmparatorun Notaras (Başvekil) vasıtasiyle yaptığı fidye vermek ve vergileri artırmak üzere aman dileyen teklifi de genç Padişah tarafından reddedildi.

Muhasara esnasında yapılan savaşlar gelmiş geçmiş muharebelerden çok kanlı ve iman kuvvetiyle oldu. Kükreyen, bir sel gibi coşan askerî Bizansın köhne surları değil, Hıristiyan devletlerini bütünleşmesi dahi kurtaramazdı.

Nihayet 29 Mayıs 1453 salı günü nihaî hücum başladı Türk şanına yakışır yaptığı muharebenin mükâfatını, göğüsleri muhtelif oklarla delinmiş sol kolu omuzundan kopmuş Ulubatlı Hasanın Topkapıya diktiği şanlı sancakla gördü. Mukadder saat gelmişti. Yıkılan sur aralıklarından şehre sel gibi akan Türkler genç Padişahın azmiyle İstanbulu zabtetmişler ve muazzam Osmanlı İmparatorluğunun her bakımdan yükselme çağını açtıkları gibi orta zamanlar devrine nihayet vermişlerdir.

Zaptın hemen akabinde muazzam Zafer alayı ile şehre giren İkinci Mehmet hakkı olan Fatih lâkabını almış ve adaletinin bir nişanesi olarak aman dileyenlere canını bağışladığı gibi «ırz ve malın» korunmasını emretmişti.

İşte Fatihin İstanbulu zabtının kısa bir tarihçesi ve ilk emrinin adilliği...

Allah bu şehir için çarpışıp şehit düşenlere bütün Türk şehit ve kahramanlarının taksiratını af ve mağfiret versin.

Çalışma Vekili

(Baş tarafı 1 de)

aylığın yıllık tutarının yüzde 50 sidir. Çocuklara bağlanacak mikta ryüzde 25 e yükseltilecektir.

Analık sigortasında doğumdan önce ve doğumdan sonra 5 hafta içinde çalışmadığını doktor raporile isbat edenlere çalışamadığı günleri nyevmiyelerini vermekte idik. Şimdi yeni tadille hekim raporu ibraz etme mecburiyetini kaldırıyoruz. İşçinin çalışmadığı günler evvelce hizmet süresine dahil edilmiyordu. Bu hükmü de değiştirdik. Çalışılmayan günler hizmet süresine dahil edilecektir.

Ayrıca işçi sigortalarının verdiği herhangi bir karara işçi ancak 1 ay içinde itiraz hakkını haizdi. Biz müddeti de 3 aya yükseltiyoruz.»

Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan işçilere yılık ücretli izin hakkını tanıyan tasarı ile devlet sektöründe çalışanlara da üç maaş tutarında ikramiye derpiş eden tasarı, hafta ve bayram tatillerindeki yevmiyeleri tama iblâğ eden lâyihanın en son encümen olan Meclisin Bütçe Encümeninde olduğunu da bildirdi ve şunları ilâve etti:

«— İş mahkemeleri kanun tasarısını da tadil ediyoruz. Meclisin Adalet Encümeninde görüşülmektedir. Böylece Çalışma Vekâleti on bir lâyiha hazırlamış, bir kısmını Vekâletlere, bir kısmını encümenlere sevkedebilmiştir. Prensiplerini tesbit ettiğimiz mühim bir tasarımız da İşçi Bankası ve İşçi Meskenleri Kanunu lâyihalarıdır.

İşçi Meskenleri Kanununa göre işçi evleri yapılacak bütün arsaları İşçi Sigortaları Kurumumuz alacak, inşaatı bizzat Kurum yapacak ve hazırlanan evleri 20 ve 40 yıl vâde ile sigortalı işçilere verecektir. Mevcut işçi yapı kooperatiflerine âzamî yardımı yapmakta devam edeceğiz. Hattâ kredi miktarını dörtte birden üçte bire yükselteceğiz. Bu arada işçi evlerinin ilk sahibinden gayri kimselere intikalini önleyici hükümler de koymaktayız.»

Kuzu Bayramı

(Baş tarafı 1 de)

henk vermekte ve daha sıkı bir bağlılık yaratmaktadır. Bu güzel geleneğin mensuplarımız arasında gayet iyi bir hava yarattığına şahit olmuş bulunuyoruz.

Kuzu Bayramımız saat 10 da Umum Müdürümüz Dr. Şahap Kocatopçu tarafından açıldı ve günün mânasını belirten bir konuşma yaptı. Müteakiben tekaütler futbol maçı yapıldı. Berabere biten bu maçta, Umum Müdürümüz. Personel müdürümüz, idare âmirimiz, teknik müşaviriz ve senelerce futbol oynayıp şimdi bırakmış olan birçok memur ve işçi arkadaşlarımız da ye ralmıştı.

Maçtan sonra yemek tevzil edilip, saz takımının çaldığı millî havaların tatlı nağmeleri etrafa ahenk dağıtırken neş'e içinde yemekler yenmiştir.

Yemek faslından sonra teşkilâtımızca organize edilen spor gösterileri başlamıştır. Türkiye ve İstanbul çapında birer kıymet olan boksörlerimizin gösterilerinden sonra güreş, simit yeme ve yumurta yarışları yapıldı. İşçilerimiz, Paşabahçeliler ve misafirlerimiz zevkle bu gösterileri takip etti.

Yine sendikamızca tertip edilen 2000 adet piyango büyük bir alâka topladı. Futbol maçlarından sonra bu yılki Kuzu Bayramımız da saat 17 de nihayet buldu.

Şubelerimizden Haberler

Çubuklu şubemiz işçilerinin günlerden beri zam ve bazı sıhhî isteklerini patronları ile görüşmek imkânını bulamadığımızdan burada çalışan işçilerimiz, hayli üzülmüş iseler de son zamanlarda Çubuklu Cam Fabrikası patronları ile yaptığımız görüşmede burada çalışan işçilere bir miktar zam yapılması sağlanmıştır. Çubuklu şubemizin yıllık kongresi haziran ayı içerisinde yapılacaktır.

Kartaltepe Cevdet Donat ve Şürekası cam fabrikasındaki işçilerimizin durumu

Kartaltepe Cevdet Donat ve Şürekası Cam fabrikasında çalışan işçiler merkez Sendikamızın üyesi olduğundan buradaki işçilerin yevmiyeleri çok düşük olup, toplulukla çıkarmış oldukları iş ihtilâfının kotarılmasını Merkez Sendika İdare Heyeti ele almış olup 3 Nisan 1956 da işverenle Bölge Müfettişi ve Merkez Sendika temsilcilerinin iştiraki ile yapılan kesin uzlaşmada anlaşmaya varılamadığından durum İl Hakem Kuruluna intikal etmiş ise de aradan iki ay geçtiği halde İl Hakem Kurulundan henüz bir haber çıkmamıştır. Biran evvel İl Hakem Kuruluna çağrılmamız için merkez sendikası faaliyet sarfetmektedir.

Ayrıca burada çalışan işçilerimizin birçok isteklerini işverenlerden Sayın Cevdet Donatla yaptığımız toplantıda hepsini muvafık görerek kabul etmiştir. Bir seneden beri verilmekte olan devam priminin iş ihtilâfından sonra verilmemesi üzerine tekrar işçilere bu hakkın verilmesini teklif ettik. büyük bir anlayış gösteren işveren bu primlerin de haziran ayından itibaren tekrar verileceğini vâdetmiştir. Böylece Kartaltepe işçilerimizin birçok arzuları yerine gelmiştir.

Grev kanunlarımız

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ev sanayii bu meyandadır.

Bazı iş sahalarını tanzim eden hususî kanunlar tarafından menedilmedikçe, suç haline getirilmedikçe, yani tecrim olunmadıkça, grev yapılmasına zımnen müsaade olunmuş demektir. Yalnız, umumî bir kanun olan Ceza Kanununun 201 inci maddesini göz önünde bulundurarak, cebir ve şiddet unsurundan dikkatle kaçınmak şartiyle..

Meselâ, «basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetlerin tanzimi hakkındaki» 5953 sayılı kanunla, bunu tâdil eden 6253 sayılı kanunda, grev yasağına dair herhangi bir kayıt olmadığı gibi, toplulukla iş ihtilâfına ve bunun hâl tarzına dair de bir esas mevcut değildir.

Bunun gibi, 6379 sayılı durum aynıdır. Bu kanun da grevi yasak etmemiş ve toplulukla iş ihtilâfına dair bir hüküm de sevk eylememiştir.

Bütün bunlar, grev yasağını yumuşatan âraz ve âmillerdir. Nihayet greve sarih olarak izin verildiğini gösteren bir de İcra Vekilleri Heyeti kararını zikredebiliriz. İş Kanununun tatbik sahasını 4-9 işçi çalıştıran işyerlerine teşmil etmiş bulunan 29.4.1952 tarihli ve 3/14937 sayılı kararname, bu gibi işyerlerinde, İş Kanununun hangi maddelerinin tatbik olunmıyacağını birer birer saymış ve bu meyanda grev yasağına taallûk eden 72 ve 73 üncü maddelerle, bu yasağın cezaî müeyyidesini derpiş etmiş bulunan 127 ve müteakip maddeleri de zikredebiliriz.

Bu cihetle, bu küçük işyerlerinde, yine tekrar ediyorum, cebir ve şiddete gitmeden, grev hakkı tanınmıştır.

Bu cihetle, bu küçük işyerlerinde, yine tekrar ediyorum, cebir ve şiddete gitmeden, grev hakkı tanınmıştır.

Bütün bu misâller gösteriyor ki, Türkiyemizde grev yasağı, zannedildiği veya zannettirilmeğe çalışıldığı gibi, mutlak değildir. Bir kaç seneden beri mevzuatta ki temayül, esas yasağı bir parça yumuşatmıştır. Bu yol da daha da ileri gidilmesi de mokratik bir icaptır. Nitekim, hükûmet tarafından hazırlanmış bir kanun tasarısı da mevcuttur.

Türlü tenkidlere maruz bulunmuş olan bu tasarı, seneler geçtiği halde, henüz ortaya kanun olarak çıkmamıştır. Bu tasarının tâdilinin veya yeni bir tasarının hazırlanması zamanı gelmiştir. Sendikaların henüz zayıf birer teşekkül olması, greve dayanacak kâfi paraları bulunmaması gibi sebepler, grevin reddi veya geciktirilmesi için kâfi değildir. Sendikalar zayıf ise, bunun sebebini, sendikaları greve yapmaktan veya greve teşvik etmekten meneden Sendikalar Kanununda aramak ica petmez mi?

Ancak, grev hakkı tanzim edilirken, memleketin âmme intizamına taallûk eden hususların dikkatle göz önünde tutulması ve suistimallerin önlenmesi zarurîdir. Yani, grev hakkı mutlak olarak tanınmamalıdır. Bunun bir takım hudutları ve buna tevessül etmek için muayyen bir prosedürü kanun tarafından tanzim edilmelidir.

Ayrıca, kollektif iş mukaveleleri meselesi, grev ile çok yakından ilgili bulunduğu için, bu husustaki kanunun da grev kanunu ile birlikte hazırlanması icap eder.

Şurasını da ehemmiyetle belirtmek isteriz ki, Türk iş hukuku ve sosyal politikası bir sınıf mücadelesine ve kıyasıya bir rekabete değil, fakat sınıf menfaatlerine üstün, millî menfaatlere dayanır ve bu millî menfaat uğrunda karşılıklı hareket etmesini arzular.

Grev hakkı da bu maddenin ışığı altında mütalea edilerek kanunlaştırılmalıdır. Suistimalleri ve taşkınlıkları önliyecek tedbirler, muhakkak surette alınmalıdır ki grev bir sınıf mücadelesi silâhı olmayıp, ancak sosyal adaletin parça daha tahakkukuna yardım edecek bir vasıta haline gelsin.

Ahlâk köşesi

(Baştarafı 2 de)

lıktan hıristiyana dönen insanların sayısı üçü yukarı geçmez. Bunların da neseplerinin bozuk olduğu sonradan anlaşılmıştır. Bundan 25 gün evvelisi İskenderunda 19 yaşında bir hıristiyan genci müslüman olmuştur. Gene bu meyanda son senelerde Londra ve Vaşingtonda çok müstesna camilerin yapılması, İngiliz prenseslerinden (Şaruak) ın müslüman olması, ayrıca Amerikada, dünyaya kanun ve nizam koymuştur inancı ile Peygamberimizin heykelinin dikilmesi, ahlâkın annesi olan islâm dinine karşı olan hayranlığın, ve (Bernard Şav) ın sözünün bir delilidir. Daha buna benzer ne mütefekkirler islâm dini ve ahlâkı hakkında sözler söylemiştir. Hele Alman İmparatoru prens Bismark'ın bu husustaki sözleri çok takdire şayandır.

Görülüyor ki medeniyet âleminin kürsülerinde oturan insanlar islâm dininin insanı maddî ve manevî sahada yükselten bir din olduğunu anlamışlardır. Bu gün beşeriyeti maddî bir nur'a garkeden büyük mucit (Edison) maddeî elektrik'i bu dinî ilham sayesinde vücude getirdiğini söyleyenler vardır. Ve doğrudur.

Herşeyin hakikî çehresi, ahlâk aynasında görülebilir.

Nasılki trafik aynası yolu görmeden yoldan gelen şeyi gösteriyorsa tedbir aldırıyorsa, ahlâk aynası da insanın karşılaştığı ve karşılaşacağı hâdiseleri zamanında veya evvelden gösterip tedbir aldıran bir aynadır. Mânen kirli olan insanlar bu aynada kendilerini iyi göremezler. Bu kirden temizlenmek su ve sabun ile olmaz. Ancak, günahlardan nedamet duyarak gözden akan bir damla yaş ile olur. Kudretin gece ve gündüzü bir makas gibi, ömür kumaşımızı doğramaktadır. Gidiyoruz!.. Yalnız dikkat edelim!.. Gidişimiz gelişimiz gibi olmasın Zira biz gelirken ağlıyor, etrafımızdakiler bir yavrumuz oldu diye seviniyordu. Binaenaleyh, giderken biz sevinelim, etrafımızdakiler ağlasın. Eseri olmayanın yerinde yeller eser. Gittikten sonra da arkada resmimizden ziyade ismimizi bırakalım. Yukarıda ahlâk aynası demiştim. Acaba ahlâk aynası ne olabilir? Ahlâk aynası, irticadan ve taassuptan beri hakiki DİNDİR. Bu aynanın haksız göstereceğine hiç şüphen olmasın. Yalnız, aynayı satıcının sıfatına çok dikkat et. İhtikâr sahibi veya satış ruhsatiyesiz, olmasın.

Sendikalar birliği

(Baş tarafı 1 de)

Bundan sonra komisyon çalışmaları için âza seçimi yapıldı. Bu komisyonlar şunlardır:

1) Hesap tetkik komisyonu,

2) Seçim tasnif.

3) Türk - İş Kongresine götürülecek tesbit komisyonu...

Komisyon seçimlerini müteakip 64 sahifelik faaliyet raporu okundu. Okunması çok uzun süren faaliyet raporunda:

«İstanbulda ikinci bir işçi birliğinin kurulması, işçi dâvalarını zayıflatmaktadır.

Grevsiz sendikalar cereyansız ampulden farksızdır. Batı demokrasilerinde asırlık mazisi olan grevin Türk işçisi Fransanın ikinci imparatorluk devrindeki işçilerinden ve Amerika'nın 1890 tarihindeki işçilerinden bugün her halde daha ilerde ve daha anlayışlı bir durumdadır

3008 sayılı İş Kanunu, deniz iş kanunu, sendikalar kanunu, cemiyetler kanununun bazı maddeleri değiştirilmelidir. İşçilere ücretli yıllık izin verilmeli, hafta tatili yevmiyeleri tamamlanmalı, işçi sağlığı ve iş emniyeti sağlanmalıdır.» Raporda gelir vergisi indirimi ve asgari ücret meseleleri gibi çeşitli konular geniş olarak ele alınmıştır.

Hesap blânçolarının okunmasından sonra tenkidlere geçildi. Konuşan delegeler, rapor üzerinde tenkidlerde bulundular.

İkinci günü tenkid ve dilekler faslı ile açılan kongrede ilk sözü Ömer Çetinkaya almıştır. Çetinkaya Birlik idare heyeti üyelerinin kimseye danışmadan seyahate çıktıklarına temas etmiş, hesap sorulmadan yol masrafının ödenmesini tenkid etmiştir. İşçi Sigortaları teşekküllerinin aksaklığına işaret eden delege demiştir ki:

«— Ömer Beyhatun adında bir işçi Nişantaşı hastahanesine gözlerinden şikâyetçi olarak müracaat etmiş, binbir güçlükle sigortalı hasta sağlık teşekkülüne kabul edilmiştir. Derhal müşahede altına alınamıyan işçi gözlerini kaybetmesini takiben taburcu edilmiştir.»

Müteakiben söz alan Rıza Güven asgari ücret yönetmeliğini tenkid etmiş ve demiştir ki:

«— Sendikamızın iştirak ettiği komisyon asgari ücreti 954 kuruş olarak tesbit etti. Mahalle mahalle dolaşıldı. 35 liradan aşağı bir oda bulunamadığı halde, asgari saat ücreti 50 kuruş, yevmiye de 4 lira olarak tesbit edildi .Bu bile tatbik edilememiş bir durumdadır.»

Bölge Çalışma Müdürlüğüne temas eden Rıza Güven, bu mesul makamın maddî sıkıntı içinde bulunduğunu belirtmiş, iş müfettişleri hakkında şunları söylemiştir:

«— 200 lira maaşla çalışan iş müfettişleri tatmin edilemediklerinden işverenlerin âdeta akıl hocalığı müessesesini teşekkül ettiriyorlar. Sabık iş müfettişleri 15 - 20 işyerinde müşavirlik yaparak 1500 - 2000 lira kazanmaktadırlar.»

Rıza Güven işçi ücretlerinin düşük olduğunu belirtmiş, makinenin kendi kendine işliyemiyeceğine temaslarıdasız işçiden ne beklenebileceğini sormuştur.

Eşref Uluortaç (Bira Fabrikasından) demiştir ki:

«— Raporda, 1952 senesinden sonra sendikalarda bir gerileme müşahede edildiği belirtiliyor. Bunun sebebi, sendikacıların ideallerden uzaklaşarak işi basmacılık, patiskacılık vesaire gibi kooperatifçiliğe dökmeleri ve particilik yapmalarıdır.»

Bu arada iki elini iş kazası neticesinde kaybeden genç bir işçi delegelere gösterilmiştir. Umumî bir üzüntünün hâkim olduğu kongrede Nihat Türkmert şunları söylemiştir:

«— Şimdi bu işçiyi kim himaye edecek? Bu işçinin çalıştığı iş yerinde İş Kanunu tatbik edilmemektedir. Annesi, babası hayatta olduğu müddetçe karnını doyuracak bu işçinin istikbali ne olacak? İş kanununun tek işçi çalıştıran işyerlerine de teşmili zaruridir. Dâvamızı efkârı umumiyeye maletmek için radyoların bize haftada 15 dakika vermelerini temenni ederiz.»

Hesap tetkik komisyonunun hazırladığı raporun okunmasını takiben idare heyeti adına Birlik Başkanı Seyfi Demirsoy ve Nevzat Şeker tenkidleri cevaplandırmışlardır.

Türk - İş Genel sekreteri İsmail İnan da, işçi teşekküllerinin omuzlarına yüklendiği büyük dâvanın karşılaştığı güçlükleri ve mevzuatın kifayetsizliğini izah etmiş, ikinci sendikaların idarecilerin ihtiras sahibi ve unvan hastaları olarak vasıflandırmış, evvelâ sendikaların dahilî bir tadilât yapmaları lüzumu üzerinde durmuştur.

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı Bahir Ersoy, sendikaların daha sistematik çalışmaları icap ettiğine temas etmiş ve şu tekliflerde bulunmuştur:

«— Sendikalar Birliğinin riyasetinde, Konfederasyon Federasyon, Birlik ve Sendikalardan birer temsilcinin iştirakile bir konsey toplanmalıdır. Temsilcilerin masrafları teşkilâtları tarafından karşılanacağı bu konsey, sendikacılık mevzuunda seri çalışmalar yapsın.»

Teklif kabul edilmiştir.

Türk - İş Konfederasyonuna, Federasyonu olmıyan sendikaların göndereceği 12 delegenin Birlik tarafından tesbiti kararlaştırılmıştır.

Bu arada, 28 nisan tarihine kadar bir işyerinde kurulan 2 nci sendikaların da Sendikalar Birliğine kabulü mevzuunda bir takrir verilmiştir.

Birlik ana nizamnamesinin 6 ncı maddesinin tadilini icap ettiren bu teklif münakaşalara sebep olmuş, lehte ve aleyhte 2 şer kişinin konuşmasını takiben genel kurul tarafından reddedilmiştir.

Müteakiben seçimlere geçilmiştir. Bu arada kongreye gelen Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan işçilerle bir hasbıhalde bulunmuş, daha sonra seçimlere geçilerek kongreye son verilmiştir.

Seçimleri kazanan aşağıdaki idare heyeti vazife taksimi yapmış, başkanlığa Seyfi Demirsoy, 1. Başkan Vekilliğine Nuri Beşer, 2. Başkan Vekilliğine Hasan Türkay, Sekreterliğe Cemil Gider, Muhasipliğe Nevzat Şeker ve Veznedarlığa Zühtü Tetey getirilmiştir. Azalar: Ziya Hepbir, Celâl Beyaz, İbrahim Denizciler, Mahmut Yüksel, Nâzım Yazıcı, Ahmet Muslu, Sezai Akdoğan, Mehmet Çelemoğlu, Nihat Türkment, Ali Sertel, Rıza Güven, Ratip Selen, Kemâl Türkler, Avni Erakalın, Mehmet İnhanlı..

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin yeni haysiyet divanı şu şekilde teşekkül ettirilmiştir:

Yusuf Sidal (Mâdenî Eşya), Bahir Ersoy (Tekstil), Cemalettin Kanak (M.M.V. Sendikası), Mustafa Sayın (Motörlü Taşıt), Mustafa Güven (Yunus Çimento).

Denetim kurulu ise şu şekildedir:

İsmail Gürdap (Motörlü Taşıt), Emin Aklıeren (Beykoz Kundura), Ahmet Sarıyer (İçki Sanayii), Seyfi Özbel (Su İşçileri), Hilmi Us (Tekstil).

Açıklama

Gazetemizin geçen ayki, 42 nci sayısında (İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Kongresi yapıldı) başlığı altında çıkan yazımın «... Bu hâl şüphesiz bu teşkilâta şenaettir...» cümlesi bazı işçilerimiz arasında menfi tefsir edilip, bir hakaretizm mânası çıkarıldığını esefle öğrenmiş bulunuyorum. Nacizane olarak «şenaet» kelimesini ben, kötülük, fenalık mânasında anlıyorum. Nitekim Sendika kütüphanesindeki lûgat kitabımda da «Şenaet» kötülük, fenalık, ayıplık mânasına geldiği yazılıdır. Buna göre samimî olarak ve yanlız yazdığım mânalara göre anladığım bu kelimeyi cümlemde kullanmış bulunuyorum. Eğer başka bir mânası var ise, hattâ menfi tefsir eden arkadaşlarımın çıkardığı mâna kadar bu kelime ağır ise, ben bu kelimeyi mahut cümlemde kullanmamış olayım. Ve cümlem, şu şekilde olsun. «Bu hâl, şüphesiz bu teşkilâta kötülüktür.»

Şimdi geçen sayıda çıkan mezkûr yazımın izahatını yapacağım.

Her kongremizde olduğu gibi bu kongremizde de sabık idare heyetinin faaliyeti hakkında söz alan delegeler, tenkidler yaptılar, ağır isnatlarda ve hattâ yersiz hücümlarda bulundular. Hepsi güzel... Tenkid etmek her delegenin hakkıdır. Fakat cemiyet hayatında tenkid yapıldığı gibi, O cemiyetin idarecilerinin gözle görünen müsbet çalışmalarından dolayı da teşekkür etmek yine cemiyetçi bir insanın vazifesidir. İnsan parası ile elbisesini diktirdiği terziye dahi nasıl teşekkür etmek gibi bir ufak vazifeyi yaparsa, nasıl olur da parasız idarecilik yapan idarecilerimize yaptıkları müsbet tek bir çalışması dahi olsa teşekkür yapılmaz? İdarecilerimiz, uykusunu, istirahatini feda ederek çalışıp, çabaladıklarına göre, bu şartlar altında iyi, kötü işçilerimize faydalı ol-

(Devamı 4 sayfada)

CAM - İŞ

Çubuklu Petrol Spor Gençlik Kulübü

Madde 1 — 15/3/1956 tarihinde İstanbul'da Petrol Spor Gençlik Kulübü adında bir teşekkül vücude getirilmiştir. Kulübün binası Çubuklu Petrol Ofisi binasındadır. Sahası Çubuklu Spor sahasıdır. Başka şubesi yoktur.

KISIM 1

Mevzu ve gaye

Madde 2 — İşbu nizamname hükümlerine göre âza kayıt edilmiş bulunanların sportif inkişaflarını sağlamak, spor terbiye ve nezahatini geliştirmek ve âzaları gençlik arasında sevgi ve tesanüdü arttırmak gayesi ile Petrol Spor kurulmuştur. Petrol Ofise bağlıdır.

Madde 3 — Kulübü temsil eden renk mavi kırmızı, alâmeti farikası kurtbası P. O. harfleridir. Kilot beyaz çorap mavi kırmızı renktedir.

Madde 4 — Kulübü temsil eden renkleri, adı ve alâmeti farikası hiçbir surette değiştirilemez.

Azalık ve şartları

Madde 5 — Kulübe âza olabilmek için:

a) Kanunî hükümlere göre aranılan vasıflara haiz bulunmak.

b) Amatör olmak.

c) Kulübün meşgul olduğu sporları yapmakta olan bir başka kulüpte kayıtlı veya vazifeli olmamak, kulübün asîl iki âzası tarafından tavsiye edilmiş bulunmak.

d) Kulübün matbuu teklif varakasının talip tarafından doldurularak 15 gün müddetle asılması ve bu müddet zarfında hiç bir itiraz vaki olmamış bulunmak veya vaki itirazın sicil heyetinde reddedilmiş bulunması,

e) Bu nizamname ile muayyen kaydiye ücretinin ödenmesi ve aidat tediyesinin taahhüt edilmesi,

f) Kulübe gireceklerin Petrol Ofisi camiasında bulunması şarttır.

KISIM 2

Madde 6 — Kulüp amatördür. Siyasetle ilgisi yoktur. Alkol alınmaz.

Madde 7 — Başkan, Başkan Vekili ,Genel sekreter, Genel kaptan, Muhasip, İdare âmiri, Murakıp, Veznedar, 2 yedek âza.

Madde 8 — Kulübün üç türlü üyesi vardır.

a) Müessis üye: Bunlar kulübü kurmuş olanlardır.

b) Asîl üye: Bilfiil spor yapanlar,

c) Yardımcı üye: Kulübe maddi yardımda bulunanlar.

Madde 9 — Her üye istediği zaman ayrılabilir. Ayrılışını idare kuruluna yazı ile bildirilmesi, varsa aidatdan borcunu ödemesi ve kulübe ait malzemeyi geri vermiş olması lâzımdır.

Madde 10 — Yönetim kurulunun kararlarına karşı gelen aşırı derecede disiplini bozan arkadaşları arasına nifak sokan şeref kırıcı bir suçtan dolayı hüküm giyen üyelerin yönetim kurulu kararı ile kulüpten kayıtları silinir. Kayıtları silinenler genel kurula başvurarak kendisinin genel kuruldan tetkikini isteyebilirler.

Madde 11 — Umumi heyet aidatını ödemiş kurucu üyelerden teşekkül eder. Bu heyet senenin Temmuz ayının ilk haftasında olmak üzere senede bir defa kongre akdedebilir. Bir hafta evvel gazetelerle ilân ve üyelere ayrı ayrı yazı ile duyurulur. Mahallin en büyük Mülkiye âmirine ve Bölgeden bir murahhas istenir. Gün ve saati bildirilir. Ekseriyet temin edilmemesinden dolayı geriye kalmış kongreler bir hafta sonra mevcut üye ile toplanır.

Madde 12 — Genel kurul toplantısında yalnız ruznameye konmus maddeler konuşulur.

Madde 13 — Kararlar toplantıda mevcut üyenin ekseriyetle ve reyi ile verilir. Her üye bir reye maliktir. Vekâlet kabul edilmez.

Madde 14 — Genel kurulun görevleri ve yetkisi şunlardır:

a) Toplantıya bir kongre başkanı, bir baskan vekili, iki kâtip seçmek,

b) Geçmis yılın calışma hesap raporlarını incelemek

c) Bütçeyi inceleyip tasdik etmek,

d) Ana tüzükte değişmesi istenen maddeleri inceleyip karara varmak,

e) Yönetim kuruluna 3 yedek üye 2 denetçi seçmek,

f) Yeni yılın çalışma raporlarını tasdik etmek,

g) Kulüpten çıkarılanların itirazlarını tetkik edip kararı tasdik veya bozmak

h) Kulübün feshi hakkında karar vermek.

Madde 15 — Genel kurulun toplantısında verilen kararlar kulübün görülür bir yerine asmak icap ederse verilen kararları gazete ile ilân etmek.

Madde 16 — Yedi kişi olan idare kurulu genel kurul tarafından kurucu veya diğer üyeler arasında yedisi asîl ve üçü yedek olmak üzere on kisi olarak seçilir. Asîl olarak secilenler idare kurulunu teskil ederler. Bunlar arasında başkan, başkan vekili ,genel kaptan, genel sekreter, muhasip, idare âmiri, veznedar, murakıp olmak üzere is bölümü yapar lar ve bir müddette vazife görürler. Genel kuruldaki seçimler idare kuruulndaki iş bölümü gizli reyle yapılır.

Madde 17 — İdare kuruluna seçilenlerin isimleri, soyadları, ikametgâh adresleri iş ve güçleri kongrenin takip eden gününden itibaren hafta içersinde vilâyete bildirilir.

Madde 18 — Heyeti idare normal olarak haftada bir defa ve lüzumu halinde başkanın dâveti ile daha fazla toplanabilir. Toplantı en az üç kişi ile yapılabilir. Kararlar bunların çoğunluğu ile verilir, reylerin beraberliği halinde başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır. Birbiri peşi sıra üç toplantıya mazeretsiz olarak gelmeyen üye istifa etmiş sayılır. Yerine yedekler arasından en fazla rey almış bulunan üye getirilir.

Madde 19 — İdare kurulu üyelerinin ödev ve yetkileri:

1 — Başkan:

Toplantıları idare eder. Kulübü dışarıda temsil eder. İcabında yerine vekil gönderir.

2 — Başkan Vekili:

Başkan yardımcısıdır. Başkanın bulunmadığı zamanlarda yerine vekâlet eder.

3 — Genel Kaptan:

Kulübün teknik işlerini düzenler, takip eder, kaptanlarını seçer onlara baş olur. Bölgede yapılan teknik toplantılarda kulübünü temsil eder.

4— Genel sekreter:

a) Kulübün yazı işlerine bakar. Umumî toplantılarda zabıtları tutar.

b) Bütün muhaberatı idare eder.

c) Talimat mucibince tutulması icap eden künye fişlerini vesair dosyalarla defterleri tutar.

MUHASİP VEZNEDARIN VAZİFELERİ:

Madde 20 — Kulüp muhasebe islerini Bölge muhasebe talimatnamesindeki esaslar dahilinde tedvir eder. Masrafları baskan veya vekilinin emri ile yapar. Kasa defterlerinin düzgün ve temiz tutulmasına, sarf evrâkının tamuve usulüne uygun bulunmasına dikkat ve bunları dosyasında muhafaza eder. Bütçe dahilinde yapılacak münakaleleri idare heyetine vaktinde bildirir, sarf evrakını başkanla birlikte imzalar, üye varidatını bir makbuz mukabilinde vezneye verir. Acil ihtiyaçlar için 100 lira alıkoyarak geri kalanını bir bankaya yatırır.

Madde 21 — İdare âmiri:

Kulüp binasının dahilî hizmetine nezaret ve her türlü ihtiyacını derpiş ve temine teşebbüs eder. Kulübün her türlü demirbaş ve malzemenin kaydını tutar. Tamir ve temizlik işlerini yaptırır her sporcunun üzerinde ismi yazılı dolabına spor eşyasını koydurur. Bunların iyi bakılmasına nezaret eder, kayıp ve tahrip halinde müsebbiblerini bulup idare heyetine haber verir. Başkan tarafından verilecek buna benzer isleri görür. Müsabaka ve antreman haricinde şahıslar üzerinde spor malzemesi bulundurmaz.

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER:

Madde 22 — Müsabaka ve antremanlara çıkacak sporların listeleri idare âmiri tarafından tanzim edilir. Sporculara bir antreman verir. Ofis Müdüründen müsaade alınır.

Madde 23 — Mecburî veya ihtiyari spor hareketlerinden birine bir kaçına iştirak etmek üzere kulübe girmiş bulunan ihtiyarî âza mecburî hareketlerden dilediğine girmekte serbesttir.

Madde 24

1 — Futbol
2 — Basketbol
3 — Voleybol
4 — Atletizm
5 — Denizcilik (yüzücülük - kürek)
6 — Güreş
7 — Jimnastik (âletli - âletsiz)

Madde 25 — Futbol, basketbol, voleybol mecburîdir.

Madde 26 — Antremanlarda sporcular antrenörlerine itaat etmek mecburiyetindedir.

VARİDAT:

Madde 27 — Kulübün varidatı

1 — Azalardan alınacak aidat,
2 — Petrol Ofisin yardımı
3 — Teberrüat
4 — Müsamere
5 — Piyango

Kulüp ihtiyaç görürse bir fahri reis ile bir de hami reis tayin eder. Buna da idare heyeti salâhiyetdardır. Teberrüler ve aidatlar diğer gelirler makbuz mukabilinde alınır.

Madde 28 — Üyelerin kulübe verecekleri aidat ve giriş parası yönetim kurulunca tesbit edilir.

Madde 29 — Kulübe üç murakıp tayin edilir. Bunlar üç ayda bir kulübün hesaplarını teftiş ve murakabe ederler. Bunlar isteyince her türlü belgeleri vermek hakkına maliktirler.

Madde 30 — Denetçiler: (Murakıplar) Genel kurul toplantısında varidat ve sarfiyatı vesikalara dayanmış ve formaliteye uygun bulunup bulunmadığına tetkike yetkilidirler.

Madde 31 — Kulübün ana tüzüğüne bir maddenin eklenmesi, kaldırılması ve değiştirilmesi veya kulübün feshi ancak kulüpte kayıtlı üye sayısının çoğunluğu ile kabildir. Yapılacak değişiklikler bir hafta içinde vilâyete bildirilir.

Madde 32 — Cemiyetler kanununa göre kurulmuş olan 3530 sayılı Beden Terbiyesi kanunu ile tüzüklerine uymayı kabul eder.

Madde 33 — Kulübün feshi halinde genel kurulca seçilecek iki üye kulübün mallarını tasfiye eder. Borçlar ödendikten sonra geriye kalan para veya eşyayı Kızılay kurumuna verir.

CEZAÎ HÜKJMLER:

Madde 34 — Kulüp idaresi tarafından Beden Terbiyesi programına göre tanzim edilir. Reis tarafından tasdik edilir ve listeye dahil olmıyanlar çalışmaya kabul edilmezler, mazeret göstermeden gelmiyenler ve çalışma esnasında öğreticisinin gösterdiği usule uymak istemiyenlere birinci defasında ihtar da bulunulur. Tekerrüründe bu haller basit bir alâkasızlığa dahi müstenit olsa tüzüğe riayetsizlik ve kulübün disiplinine aykırı hareket etmek noktasından bu gibiler hakkında boykot kararı tekerrür halinde ihraç kararı verilir.

Madde 35 — Azalar kulübün faaliyetinde sportmence hareketleriyle arkadaşlarından üstün varlık gösterdikleri takdirde idare heyetinin teklifi ile bu gibiler münasip görülecek şekilde taltif edilirler.

Adı, Soyadı:	Vazifesi:	Adresi:	Baba adı:	Doğum yeri	Doğum Ta.
Methi Bengisu	P. O. Bölge Md.	Nışantaşı Kuyulubostan Sok. Saray Ap. 42/4	Ali	Üsküdar	1325
Cemal Atat	P. O. Muhasebe Md.	Sultanahmet K. Ayasofya Çayıroğlu Sok. No. 10	Mustafa	Kemaliye	1333
Faik Göksu	P. O. Dep. Md.	P. O. Deposu Çubuklu (Lojmanda)	Mehmet	Ermenak	1323
Muammer Helvaşi	P. O. Böl. Zatiş. Şef.	Arnavutköy Mumhane Sok. No. 13	İsak	Artvin	1326
Çemşit Kılıçhan	P. O. Böl. Muh. Me.	Osmanbey Şairnigâr Sok. Varda Ap. 42/7	Hüseyin Avni	İstanbul	1321
Hayrettin Öztürk	P. O. Çub. Dep. Me.	Çubuklu P. O. Lojmanında	Şakir	Medine	1332
Salim Şatıroğlu	P. O. Çub. Dep. Me.	Beşiktaş Ihlamur Cad. No. 78/4	Ziya	Trabzon	1332
Abdurrahman Sami Uçar	P. O. Çub. Dep. İşçi	Sirkeci Alemdar Şengülhamam Sok. No. 5	M. Cevat	İstanbul	1313
Recep Şafak	P. O. Çub. Dep. Dökümcü	Çubuklu Kireçocağı Yolu No. 55/1	Ali	İstanbul	1340

Methi Bengisu   Cemal Atat   Faik Göksu   Muammer Helvaşi   Çemsit Kılıçhan   H. Öztürk   Salim Şatıroğlu

Abdurrahman Sami çar   Recep Şafak

ŞAKA

Günah mı dostlar?

Yazan: Aktör

Gayri meşru yollardan, kendine para kazanmayı
Meslek edinen, o, otobüs biletçisine bir tekme vursam
acaba günah mıdır dostlar?

★

Kalabalık bir cemiyetin içinde, utanmadan (ööhh)
Deyip yere bir balgam yapıştıran, o insana bir tekme
vursam acaba günah mıdır dostlar?

★

Acısına tahammül edip, ilâcından bir şifa beklediğim
Kendisi için de insanlık, ve bir memleket vazifesi olan
Fakat kendi bildiğine, bir iğne
Vurmaya yüz ve yüzelli kuruş alan, o insafsız
İğneciye bir tekme vursam, acaba günah mıdır dostlar?

★

Az veya çok, bugünkü ekmeğini çalıştığı müesseseden
Temin eden, böyle olduğu halde, en ufak bir cismi
Dahi, bir memleketin milli geliri sayılan, fakat bunları
Düşünmeden, kıran, döken, tarümar eden o insâna bir
Tekme vursam acaba günah mıdır dostlar?

★

Vazifesi başında, bir hakkı vazife yapmayıp, insanın
Yüzüne bakarak yemek tevzi eden müstahdem aşçı
Bulunan o insana bir tekme vursun günah mıdır dostlar?

Fabrikamızın Kuzu Bayramı

Spor gösterilerimiz büyük başarılar sağlamış ve çok neşeli tam bir sportmenlik havası içinde cereyan etmiştir.

Bilhassa fabrikamızın tekaütleri oynadığı furbol maçı çok güzel olmuştur.

Bundan sonra sıra ile:

Beykoz Tuna Spor - Paşabahçe Gençleri oynamış 4-2 Beykoz lehine neticelenmiş.

Saat 15.30

Fabrikamızın genç elemanlarından teşekkül eden Cam Spor'u ile 1. kümenin şampiyonu olan Elektrik takımının gençleri ile oynamış netice çok çekişmeli ve zevkli geçen maçın sıfır sıfır berabere ermesiyle sona ermiş ve böylece kuvvetli rakipleri karşısında hiç ezilmeden büyük bir muafakiyet kazanan yarının genç spor yıldızları olacağını vaadeden Cam Spor gençlerine bundan sonraki maçlarında muafakiyetler dilerim.

Saat 17 de iki şampiyon takım Paşabahçe A. Elektrik A. takımları beş bine yakın bir seyirci önünde büyük klâsta bir futbol maçı ziyafeti verdiler. Bilhassa Paşabahçenin genç futbolcusu Şükrü yarının büyük bir furbolcusu olacağını bizlere gösterdi. Kendisine başarılar dileriz.

Çok heyecanlı geçen maç 2-2 berabere neticelenmiş oldu. Maçtan sonra konuştuğum Paşabahçe Kulübü faal idarecilerinden genel sekreter Haristo bey bugün cok yorulduğunu ben de kendisine ayni şeyi söyleyince netice misafirlerimizi ve sayın Paşabahçelilerimizi memnun edebildikse ben yrolumadım dedim.

Yalnız, spor hareketlerimize öğleden sonra ani olarak mazeretei çıkan Sayın Umum Müdürümüzün bulunmayışı bizleri çok üzdü. Kendilerini Cam Spor kolu adına sevgi ve saygılarımızı selâmlamayı bir borç biliriz.

Cam Spor Kolu
Başk.
Y. Güloğlu

Açıklama

(Baş tarafı 3 de)

duklarına göre, hesap gününde yanlız idarecilere vurmak mı lâzımdır? Yoksa hatalı ve yapamadıkları isleri tenkid ederken, basardıkları işlerden dolayı da teşekkür etmek mi lâzım? Şüphesiz cemiyetçilik bakımından ikincisi faydalıdır. Oysa ki, biz her kongremizde idarecileri yanlız yerin dibine gömercesine vurursak bir gün başımıza idareci kim olmak ister? Şu halde bu şekildeki hareketimiz bu, teskilâta kötülük değil midir? Teşkilâtı meydana getiren biz işçiler olduğumuza göre kötülüğü, fenalığı kendi kendimize yapmış olmuyor muyuz?

Görülüyor ki herhangi bir şahsa veya zümreye mezkûr yazımda bir hakaret olmadığı gibi, hiçbir kimsenin müdafaası yoktur.

Kendi kendimizi tenkid edip, teşkilâtımızın kuvvetlenmesi ve neticede bu teşkilâta bel bağlamıs olan işçilerimizin milli refaha bir adım daha yaklasmasından başka gayem yoktur.

Durumu, menfi havayı yaratanlara karşı tavzih ederim.

H.K.

Dizgi ve Baskı: Orhan Mete ve Ortağı Yayın ve Basın Kollektif Şirketi Matbaası